

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเอง
ของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก

DEVELOPMENT MODEL OF ACADEMIC COMPETENCE THROUGH SELF-DIRECTED LEARNING
OF PHYSICAL EDUCATION TEACHERS FOR HIGH SCHOOL IN PHITSANULOK PROVINCE

ทะเนศ วงศ์นาม¹ และอัจฉรา ศรีพันธ์

Thanet Wongnam¹ and Atchara Sriphan

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Naresuan University

E-mail : m.r.thanetw59@nu.ac.th¹

Received 6 April 2023 ; Revised 27 April 2024; Accepted 30 June 2024.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเอง 2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษา 3) เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเอง ของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ตามขนาดของโรงเรียน โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 15 คน ได้มาจากการการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์การวิจัย ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของครูพลศึกษายังขาดองค์ความรู้ ในด้านทักษะทางวิชาการ ขาดการแสวงหาแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการ ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาขั้นตอนและรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเอง ของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก หรือ ASP Model ขึ้น เป็นแนวทางการพัฒนาครูพลศึกษาให้ม้องค์ความรู้ทางวิชาการ สามารถเรียนรู้และแสวงหาแหล่งเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการนำองค์ความรู้มาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียน สู่การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่เท่าทันความเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

คำสำคัญ: สมรรถนะทางวิชาการ, การเรียนรู้แบบนำตนเอง, ครูพลศึกษา

Abstract

This research article aims to: 1) study the current conditions and challenges in developing academic competencies through self-directed learning, 2) develop a model for enhancing academic competencies of physical education teachers using self-directed learning, and 3) evaluate the model for developing academic competencies through self-directed

learning for physical education teachers in secondary schools in Phitsanulok Province. The research adopts a qualitative research approach and is conducted in schools under the Phitsanulok-Uttaradit Secondary Education Service Area Office, categorized by school size. Data were gathered from a purposively selected sample of 15 participants. Research tools included research interview guides. The findings reveal that physical education teachers currently lack academic skills and the initiative to seek learning resources to improve their competencies. The researcher developed an Academic Competency Development Model, known as the ASP Model, designed to guide physical education teachers in Phitsanulok secondary schools toward self-directed learning, enhancing their academic knowledge, and enabling them to independently seek learning resources. This model benefits the teaching and learning process by equipping teachers with knowledge and strategies that align with modern educational trends, ultimately leading to learning activities that keep pace with current changes.

Keywords: Academic Competency, Self-Directed Learning, Physical Education Teachers

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการให้และการรับรู้ประสบการณ์ การปรับเปลี่ยนทัศนคติ การสร้างจิตสำนึก การเพิ่มพูนทักษะ การทำความเข้าใจให้กระจ่าง การอบรมปลูกฝังค่านิยม การถ่ายทอดศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมของสังคม เพื่อที่จะให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงามทางสติปัญญา มีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถที่เหมาะสมสำหรับการประกอบอาชีพ มีค่านิยมที่ดีและสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และที่สำคัญการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง การศึกษาจะช่วยยกระดับคุณภาพประชากรของชาติให้มีคุณภาพ สอดคล้องตามแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศไทย (Sommai Pawabutr, 2015) ซึ่งในปัจจุบันการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-Directed Learning) เป็นวิธีการเรียนรู้โดยตนเองในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นการเฉพาะของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยมีเป้าหมายไปสู่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของตนเอง และความสามารถในการวางแผนการปฏิบัติ และการประเมินผลการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เป็นเฉพาะบุคคลและการพัฒนาการเรียนรู้ ในระหว่างการเรียนรู้นั้น รวมทั้งสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนไปใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น ซึ่งปัจจุบันการเรียนรู้แบบนำตนเองมีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เป็นการดำเนินการให้ผู้เรียนรู้เกิดการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยให้ผู้เรียนรู้ตามรูปแบบในเรื่องนั้นด้วยตนเอง ที่มีความต่อเนื่องไปตามลำดับ มีการถามให้ผู้เรียนตอบสนอง และตรวจสอบผลการตอบสนองของตนเองได้ว่าถูกหรือผิด เมื่อเรียนจบผู้เรียนสามารถประเมินผลการเรียนรู้อย่างตนเองและทราบผลการเรียนรู้ของตนเองได้ทันที

ครูพลศึกษาเป็นบุคลากรทางการศึกษาอีกวิชาชีพหนึ่ง ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา โดยการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริม สนับสนุน ให้การช่วยเหลือผู้เรียนในการเล่นกีฬาและนันทนาการอย่างเป็นระบบ ในการพัฒนาการกีฬามีทิศทาง เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อวงการกีฬาและการศึกษาของประเทศไทย (Matchima Khamsuwan, 2018) เนื่องจากนักเรียน นักศึกษาและเยาวชน เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า

ยิ่งของประเทศไทย ในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลนั้นจะต้องพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมควบคู่กันไป ซึ่งกิจกรรมทางด้านพลศึกษาและทางการกีฬา นับเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมมากที่สุดที่สามารถนำมา บูรณาการ ทุกส่วนเข้าด้วยกันอย่างลงตัว รัฐบาลได้กำหนดนโยบายด้านการกีฬาไว้อย่างชัดเจนมาก โดยมุ่งเน้นที่จะส่งเสริมให้ประชากรภายในประเทศออกกำลังกายด้วยการเล่นกีฬาตามความถนัด ตามความสนใจ และกระทำอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาสุขภาพด้านร่างกายและจิตใจ ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรมความมีระเบียบ วินัย มีน้ำใจนักกีฬามีความสามัคคีและปรองดอง สามารถอยู่ร่วมกันในสังคม ตลอดจนใช้กิจกรรมกีฬาเป็นเครื่องมือในการลดปัญหาสังคม และส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา ทุกกลุ่มทุกเพศ ทุกวัย ทุกพื้นที่ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถของตนเอง เพื่อก้าวไปสู่การเป็นนักกีฬาในระดับท้องถิ่นในระดับชาติและในระดับนานาชาติอย่างมีคุณภาพ (Department of Physical Education, 2014)

ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาเป็นผู้นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยใช้สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดการเรียนรู้ การวางแผนการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ ในโรงเรียนทุกโรงเรียน ครูพลศึกษาจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญในหลักการและทฤษฎีทางพลศึกษาอย่างลึกซึ้ง ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก โดยเริ่มจากการศึกษาถึงสภาพปัจจุบันเพื่อสร้างรูปแบบและประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการสำหรับครูพลศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก
3. เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทบทวนประมวลเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมา กำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังต่อไปนี้

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการ

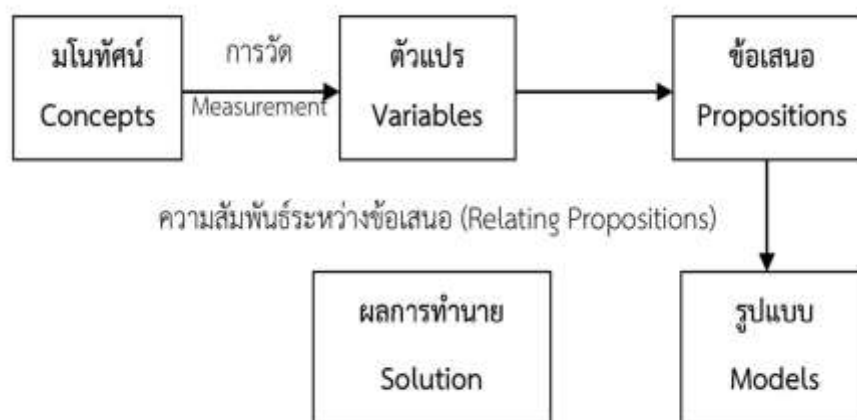
การพัฒนารูปแบบมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาการศึกษาในยุคปฏิรูปการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างยิ่ง เพื่อพัฒนาให้เหมาะสมกับยุคสมัย รูปแบบ หรือ "โมเดล" (Model) ได้อธิบายว่า รูปแบบเป็นการสร้างมโนทัศน์ (Conceptualization) เกี่ยวกับชุดของปรากฏการณ์ โดยอาศัยหลักการ (Rationale) ของระบบรูปนัย (Foemal system) และมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดของนิยามความสัมพันธ์และประพจน์ที่เกี่ยวข้อง (Willer, 1967) ซึ่งรูปแบบเป็นสิ่งที่ได้รับการพัฒนา เพื่อบรรยายคุณลักษณะที่สำคัญของปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจรูปแบบจึงมิใช่การบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์อย่างละเอียดทุกแง่มุม เพราะการกระทำเช่นนั้นจะทำให้รูปแบบนั้นด้อยลงไป ส่วนการที่ระบุ

รูปแบบใด ๆ จะต้องประกอบด้วย รายละเอียดอย่างน้อยเพียงใดและควรมีองค์ประกอบอะไรบ้าง ไม่ได้มีการกำหนดตายตัวทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์แต่ละอย่าง และวัตถุประสงค์ของผู้สร้างรูปแบบนั้นว่าต้องการอธิบายปรากฏการณ์นั้นอย่างไร ได้ให้ความหมายของรูปแบบไว้ 4 ความหมาย ดังนี้

- 1) รูปแบบเป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ
- 2) รูปแบบเป็นตัวอย่างเพื่อการเลียนแบบ เช่น ตัวอย่างในการออกเสียงเพื่อให้ผู้เรียนได้เลียนแบบ
- 3) รูปแบบเป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติ ซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลักการ หรือแนวคิด
- 4) รูปแบบเป็น ชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งร่วมกันเป็นตัวประกอบและ

เป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคม อาจเขียนออกมาเป็นสูตรทางคณิตศาสตร์หรือบรรยายเป็นภาษาก็ได้

จากแนวคิดดังกล่าว รูปแบบ หมายถึง แนวทางหรือวิธีการเพื่อบรรยายคุณลักษณะที่สำคัญอย่างใดอย่างหนึ่ง ในลักษณะต่าง ๆ เช่น ภาพวาด ภาพเหมือน แผนภูมิแผนผังต่อเนื่อง หรือสมการคณิตศาสตร์ เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ในประเด็นต่างๆ ได้อย่างกระชับภายใต้หลักการอย่างมีระบบสอดคล้องกับการกำหนดมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบเพื่อชี้ให้เห็นชัดเจนว่ารูปแบบเสนออะไร เสนออย่างไร เพื่อให้ได้อะไรและสิ่งที่ได้นั้นอธิบายปรากฏการณ์อะไรและนำไปสู่ข้อค้นพบอะไรใหม่ๆ ขั้นตอนการสร้างรูปแบบ ดังภาพ (Steiner E, 1988)

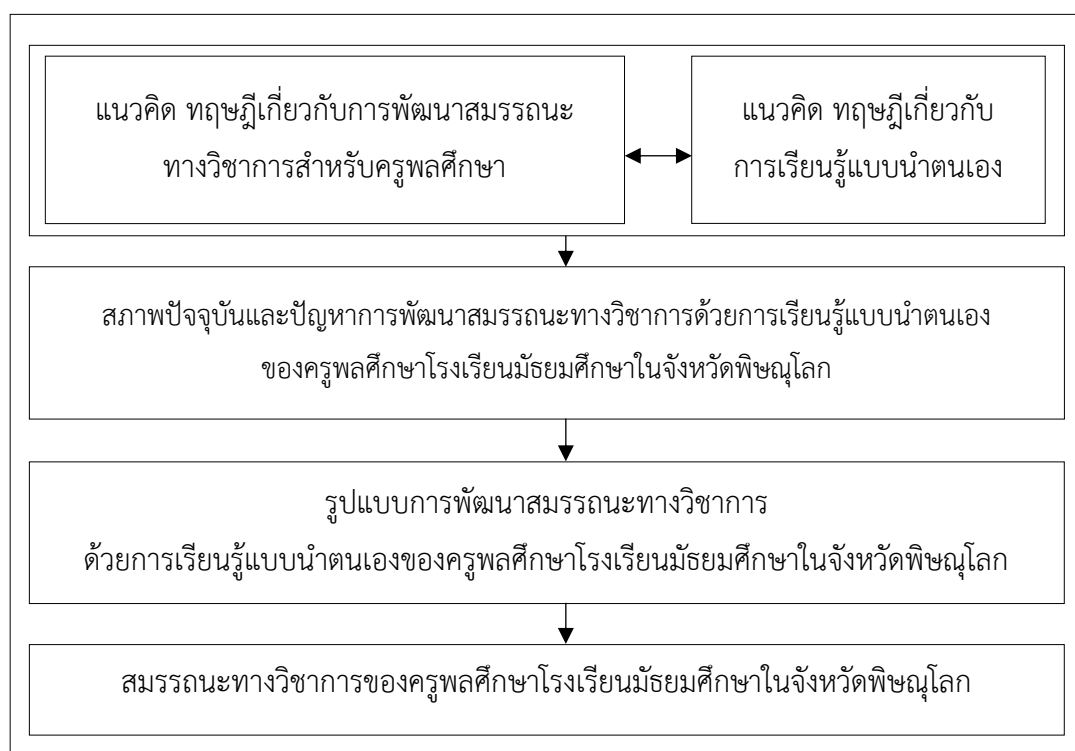
ภาพที่ 1 แสดงขั้นตอนการสร้างรูปแบบสร้างความสัมพันธ์

การเรียนรู้แบบนำตนเอง//

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-Directed Learning) เป็นแนวคิดที่มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ของนักจิตวิทยากลุ่มมานุษยนิยม (Humanis) บนพื้นฐานความเชื่อที่เน้นความเป็นตัวของตนเองของมนุษย์ ความอิสระในการเรียนรู้ และเชื่อในความสามารถของมนุษย์ที่จะเรียนรู้ได้จากตัวเอง มีแรงจูงใจเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลางของการเรียนรู้ความต้องการที่จะเรียนของผู้เรียนทั้งด้านความรู้สึกรู้คิดเป็นสิ่งสำคัญ ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้มากหากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีผู้อำนวยความสะดวกและสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ (Thitana Khaemanee, 2008) ซึ่งกระบวนการในการเรียนรู้แบบนำตนเอง เป็นวิธีการที่ผู้เรียนต้องจัดกระบวนการเรียนด้วยตนเองโดยเป็นผู้มีองค์ประกอบในการเรียนรู้ 5 ประการ คือ (Knowles, 1975)

- 1) การวินิจฉัยความต้องการในการเรียน
- 2) การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน
- 3) การออกแบบแผนการเรียน
- 4) การดำเนินการเรียนรู้จากแหล่งวิทยาการ
- 5) การประเมินผล

จากความสำคัญของการเรียนรู้แบบนำตนเอง เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความอยู่รอดของชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพราะการเรียนรู้วิถีใหม่นั้นเป้าหมายและเนื้อหาในการเรียนรู้ปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว ผู้เรียนแต่ละคนหรือแต่ละคนจึงสำคัญที่สุดที่จะเรียนได้ทันทีโดยไม่ต้องรอครูสอนและผู้เรียนแต่ละคนอาจมีวิธีการหรือความต้องการเรียนรู้ที่แตกต่างกันเพื่อให้ตนเองสามารถดำรงอยู่ในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข จึงต้องเป็นกระบวนการเรียนที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประกอบด้วย 1) กลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก 2) กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง 3) กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ 4) กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ตามวัตถุประสงค์การวิจัย จึงกำหนดวิธีการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนประจำอำเภอในจังหวัดพิษณุโลก โดยใช้แนวคำถามในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีการเรียนรู้ แบบนำตนเอง สมรรถนะทางวิชาการสำหรับครู และการพัฒนาสมรรถนะครูพลศึกษา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการร่างแบบสัมภาษณ์สำหรับผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและ พลศึกษา และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนประจำอำเภอในจังหวัดพิษณุโลก โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ในการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบนำตนเอง สมรรถนะทางวิชาการสำหรับครู และการพัฒนาสมรรถนะครูพลศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการสัมภาษณ์สภาพปัจจุบัน และปัญหาในการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากตารางสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบนำตนเอง สมรรถนะทางวิชาการสำหรับครู และการพัฒนาสมรรถนะครูพลศึกษา มาสร้างข้อสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้มีการนำผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 1 จากสภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 4 แห่ง มาเป็นข้อมูลในการกร่างรูปแบบรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก

ขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเป็นแนวทางในการร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 4 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนจัดการข้อมูล (Data Management)
2. ขั้นตอนแสดงข้อมูล (Data Display)
3. ขั้นตอนอธิบายข้อมูล (Data Explanation)

นำข้อมูลที่ได้ไปสร้างรูปแบบการพัฒนาศรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก และทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

3. ประเมินรูปแบบการพัฒนาศรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้ แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก โดยการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อร่วมกันประเมินรูปแบบการพัฒนาศรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยมีวิธีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. จัดเตรียมช่องทางสำหรับการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
2. ติดต่อประสานผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
3. จัดทำเอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
4. กำหนดวัน เวลา และช่องทางในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อนัดหมายผู้ทรงคุณวุฒิ
5. ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ตามวัน เวลา และช่องทางที่กำหนด โดยผู้วิจัยกำหนดประเด็นสำหรับการตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาศรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก
6. ผู้วิจัยดำเนินการปรับแก้ไขร่างรูปแบบการพัฒนาศรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) ร่างรูปแบบการพัฒนาศรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก 2) แบบประเมินความเป็นประโยชน์ (Utility Standard) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standard) ของรูปแบบการพัฒนาศรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาศรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนประจำอำเภอในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ครูพลศึกษายังขาดองค์ความรู้ในด้านทักษะทางวิชาการ เพราะขาดแสงหาแหล่งเรียนรู้ และในหน่วยงานการศึกษาปัจจุบันไม่ได้พัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของครูพลศึกษา จึงส่งผลกระทบยาวทำให้ครูพลศึกษาไม่อยากจะเรียนรู้เพื่อเพิ่มความชำนาญให้กับวิชาชีพของตนเอง และยังปัญหาการพัฒนาศรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครู ขาดการส่งเสริมจากหน่วยงานต่างๆ เพราะส่วนใหญ่มองว่าครูผู้สอนกลุ่มวิชาพลศึกษามีความสำคัญน้อยกว่ากลุ่มวิชาหลักที่ใช้ในการสอบเข้าศึกษาต่อของผู้เรียน จากเหตุผลดังกล่าวส่งผลต่อเจต

คติของครูพลศึกษาโดยตรง ที่ถูกลดความสำคัญลงภายในระบบการศึกษาที่ เปลี่ยนแปลงไป จึงควรได้รับการพัฒนาตนเองเทียบเท่ากับกลุ่มวิชาอื่นที่มีส่วนในการประกอบสร้างความสมบูรณ์ของการศึกษาต่อไป

2. สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเอง ของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก โดยมีขั้นตอนการพัฒนา รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ดังนี้

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการพัฒนา รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก // ที่มา...

จากการการพัฒนา รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นภาพโมเดล “การพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเอง” หรือ ASP Model ดังภาพ

ภาพที่ 2 “รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก” หรือ ASP Model // ที่มา

3. ประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญและครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาประเมินผลความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบกับความต้องการของสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่า มีความเหมาะสมมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.01 (S.D. = 0.45) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษา ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับครูพลศึกษา ซึ่งสามารถเป็นต้นแบบในการวางแผนการพัฒนาครูทุกกลุ่มสาระให้มีองค์ความรู้ทางวิชาการ ที่สามารถเรียนรู้และแสวงหาแหล่งเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการนำองค์ความรู้มาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน และครูผู้สอนก็มีสมรรถนะความเป็นครูสูงขึ้นในทุกมิติ ทำให้ครูพลศึกษาเกิดการพัฒนาตนเอง และนำองค์ความรู้สมรรถนะวิชาการไปพัฒนาเพื่อสร้างกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้พบว่า สภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนประจำอำเภอในจังหวัดพิษณุโลก : ครูพลศึกษายังขาดองค์ความรู้ในด้านทักษะทางวิชาการ เพราะขาดการแสวงหาแหล่งเรียนรู้และในหน่วยงานการศึกษาปัจจุบันไม่ได้พัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของครูพลศึกษา จึงส่งผลกระทบยาวทำให้ครูพลศึกษาไม่ยอมเรียนรู้เพื่อเพิ่มความชำนาญให้กับวิชาชีพของตนเอง และยังพบปัญหาการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครู ขาดการส่งเสริมจากหน่วยงานต่างๆ เพราะส่วนใหญ่มองว่าครูผู้สอนกลุ่มวิชาพลศึกษามีความสำคัญน้อยกว่ากลุ่มวิชาหลักที่ใช้ในการสอบเข้าศึกษาต่อของผู้เรียน จากเหตุผลดังกล่าวส่งผลต่อเจตคติของครูพลศึกษาโดยตรง ที่ถูกลดความสำคัญลงภายในระบบการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป จึงควรได้รับการพัฒนาตนเองเทียบเท่ากับกลุ่มวิชาอื่นที่มีส่วนในการประกอบสร้างความสมบูรณ์ของการศึกษาต่อไปจากการวิจัยสามารถอภิปรายได้ว่า ครูพลศึกษาต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเอง สอดคล้องกับ (Wassana Chuelee, 2021) กล่าวว่า การบูรณาการกระบวนการนิเทศการศึกษาร่วมกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สามารถพัฒนาตนเองได้ ตามหลักการ 6 ขั้นตอน คือ (1) การวางแผน (2) การให้ความรู้ (3) การลงมือปฏิบัติงาน (4) การสะท้อนผลงาน (5) การประเมินผล และ(6) การนิเทศเสริมแรง เรียกว่า “PIDRER MODEL” สอดคล้องกับ (Thanakrit Angnoi, 2020) กล่าวว่า ครูพลศึกษาจะต้องมีสมรรถนะหลัก 3 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะการทำงานเป็นทีม สมรรถนะการพัฒนาตนเอง และสมรรถนะด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู และสอดคล้องกับ Pongek Saksai, (2018) กล่าวว่า ครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตามบริบทต่างๆ โดยทำหน้าที่จากเป็นผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก แนะนำแนวทาง และร่วมเรียนเรื่องใหม่ๆ ไปพร้อมกับผู้เรียน

ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก : ผู้วิจัยได้พัฒนาขั้นตอนและรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก โดยให้ครูพลศึกษาประเมินความจำเป็นขององค์กร เพื่อนำไปวางแผนดำเนินการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษา โดยเลือกแหล่งเรียนที่ต้องการพัฒนาตนเอง และศึกษาเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

ของหน่วยงานและในห้องเรียนระบบดิจิทัลของหน่วยงานอื่นๆที่พัฒนาขึ้น จากนั้นร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างเครือข่ายทางวิชาการ และสรุปองค์ความรู้เพื่อนำไปพัฒนาตนเองในอนาคต จึงต้องวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของการเรียนรู้ที่ตนเองได้รับจากหลักสูตรต่างๆเพื่อรายงานผลการพัฒนาตนเอง เพื่อนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มสมรรถนะของตนให้สูงขึ้นและเผยแพร่องค์ความรู้แก่บุคคลที่สนใจต่อไป สอดคล้องกับ (Mongkol Tamangklang, 2014) กล่าวว่า ครูผู้สอนพลศึกษามีความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีความต้องการ ในการพัฒนาตนเองมากที่สุดคือ ด้านการวิจัยทางการศึกษา รองลงมาคือ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทางการศึกษา จากผลการวิจัยจะเห็นว่า ครูผู้สอนพลศึกษา มีความต้องการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมากในทุกด้าน และด้านที่มากที่สุดคือด้านการวิจัยทางการศึกษา และสอดคล้องกับ (Khemamanat Mingsiritham, 2009) กล่าวว่า การสร้างองค์ความรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-directed Learning) ต้องเกิดจาก การสมัครใจเรียนรู้ ไม่มีการบังคับ มีวินัยและความรับผิดชอบ จึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่าง มีความหมาย รู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) เป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและคงทน

ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก : ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญและครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาประเมินผลความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบกับความต้องการของสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่า มีความเหมาะสมมาก เป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับครูพลศึกษา ซึ่งสามารถเป็นต้นแบบในการวางแผนการพัฒนาครูทุกกลุ่มสาระให้มีองค์ความรู้ทางวิชาการ ที่สามารถเรียนรู้และแสวงหาแหล่งเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการนำองค์ความรู้มาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน และครูผู้สอนก็มีสมรรถนะความเป็นครูสูงขึ้นในทุกมิติ ทำให้ครูพลศึกษาเกิดการพัฒนาตนเอง และนำองค์ความรู้สมรรถนะวิชาการไปพัฒนาเพื่อสร้างกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงค้นพบการพัฒนาแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก คือ “การพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการด้วยการเรียนรู้แบบนำ” หรือ ASP Mode

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1) ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการในรูปแบบต่างๆเพิ่มเติม ตามความต้องการในการพัฒนาครูพลศึกษาในแต่ละยุคสมัย
 - 2) รูปแบบการพัฒนาครูพลศึกษาต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานการศึกษา รูปแบบการศึกษา และความต้องการของครูในศตวรรษนั้นๆ
 - 3) ต้องศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านต่างๆ ให้กับครูพลศึกษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาศักยภาพของครูพลศึกษาในแต่ละช่วงอายุ
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1) ควรมีการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการศึกษาตามสภาพจริง และหลักสูตรการส่งเสริมความเป็นผู้นำให้กับครูพลศึกษา เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาต่อไป

3) ควรจัดให้มีหลักสูตรเพื่อพัฒนาศักยภาพของครูพลศึกษาในทุกมิติ เช่น มิติการจัดการเรียนรู้ มิติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มิติการใช้สื่อสารสนเทศทางการศึกษา และมิติการสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการ เพื่อให้ครูพลศึกษามีศักยภาพต่อการเรียนแปลงในระบบโครงสร้างทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

4) หน่วยงานต่างๆควรให้ความร่วมมือกันในการพัฒนา หลักสูตรเสริมสมรรถนะทางวิชาการให้กับครูพลศึกษาเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนและการพัฒนาตนเองอย่างมีเป้าหมาย

References

- Department of Physical Education. (2014). *Summary and evaluation of the student sports competition project. national student The 35th time of the year 2014*. Bangkok: Bureau of Sports, Department of Physical Education, Ministry of Tourism and sports.
- Knowles, S.M. (1975). *Self-directed learning: A guide for learners and teachers*. New York: Follett.
- Khemamanat Mingsiritham. (2009). *Self-guided learning on the network. Self-directed Learning on web-based Learning*. Khon Kaen : Khon Kaen University.
- Matchima Khamswan. (2018). *Desired characteristics of physical education teachers in the 21st century as needed*. of teachers and educational personnel in educational institutions Under the Office of Primary Educational Service Area Chanthaburi District 2. Chonburi : Institute of Physical Education Chonburi Campus
- Mongkol Tamangklang. (2014). *"A study of needs and guidelines for self-improvement of physical education teachers*. Basic education level under the Office of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Districts 1-7." Ratchaphruek. Nakhon Ratchasima : Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office.
- Pongek Suksai. (2018). *Physical education teacher in the 21st century*. Phitsanulok : Department of Physical Education and Science.Fitness Faculty of Education Naresuan University.
- Sommaipawabutr. (2015). *Textbook on principles of education*. Teaching documents. Bangkok :Suan Sunandha Rajabhat University.
- Steiner, E.(1988). *Methodology of Theory Building*. Sydney : Education Research Associates
- Thitana Khaemane. (2008). *Teaching Science: Body of Knowledge for an Effective Learning Process*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.

- Thanakrit Angnoi. (2020) . *New teacher competency development model in the 21st century based on the school concept as Learning organization*. Phitsanulok : Naresuan University.
- Willer, R.H. (1967). *Leader and leadership process*. Boston: Irwin/McGraw-Hill.
- Wassana Chuelee. (2021). Integrating educational supervision process with participatory action research. Academic Journal of Thailand National Sports University. University.
- Chatree Preeda-anantasuk. (2013). Changing Perspectives on Crisis Management with an Integrated Crisis Management Approach. Retrieved from tci-thaijo.org › BECJournal › article › download on August 2, 2022.
- Clayton M. Christensen, Michael E. Raynor & Rory McDonald, 2015) (Henslowe ,1999
- Coombs, W. T. (2015). *Ongoing Crisis Communication: Planning, Managing, and Responding: Planning, Managing, and Responding* (4th Ed.). Thousand Oaks, California: SAGE.
- Emergency Operations Center, Department of Disease Control. (2020). Situation Report on Coronavirus Disease 2019 (COVID-19). Retrieved October 12, 2022, from <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/situation/situation-no250-090963.pdf>.
- Henslowe, P, (1999) *Public Relations: A Practical Guide to the Basics*: Kogan Page.
- Kasikorn Research Center. (2020). Prolonged COVID-19 Crisis: How Restaurants Adapt in This Crisis. Retrieved from https://www.kasikornbank.com/SiteCollectionDocuments/business/sme/knowledge/img/restaurant_covid/restaurant_covid.pdf.
- Kasikorn Research Center. (March 2020). COVID-19 Outbreak Situation. Retrieved on July 21, 2022. National Economic and Social Development Council (NESDC). (June 11, 2020).
- Worathai Rawinit. (2013). A Model of Emotional Components in Crisis Communication. Doctoral Dissertation, Faculty of Communication Arts, Chulalongkorn University.

